

„Edinost“
 zbiranje enkrat na dan, razen nedelj in
 raznihkov, ob 4. uri zvečer.
 Naročnina znaša:
 za celo leto 24 kron
 za pol leta 12 „
 za četrt leta 6 „
 za en mesec 3 kroni
 naročnina je plačevati naprej. Na na-
 ročnino brez priložene naročnine se opoz-
 na ne zra.
 Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
 nasne številke po 6 stotink (3 avč.);
 v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petitu. Za več-
 kratno naročilo s primernim popustom.
 Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
 mači oglaš itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
 Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
 Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
 jema upravništvo. Naročnino in oglaš
 je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
 ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
 sprejemanje inseratov v ulici Molin
 plečco št. 3. 11. natisu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Vaso Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Volilnim možem hrvatsko-slovenske stranke v Istri!

Odbor političnega društva „Edinost“ je v svoji lastnosti kakor centralni volilni odbor in v sporazumljenju z voditelji in zaupniki v Istri dolžil nastopne kandidature za kmečke občine:

politični okraj koperski:
 Josip Kompare, župnik-dekan v Ospu in
 dr. Matko Trinajstić, odvetnik v Buzetu;
 politični okraj lošinjski:
 Sime Kvirin Kozulić, posestnik v Malem
 Lošnju, in Anton Andrijić, župnik v
 Baški;
 politični okraj voloski:
 prof. Vekoslav Spinčić in Matko Mandić,
 glavni sotrudnik „Naše Sloge“;
 politični okraj pazinski:
 dr. Matko Laginja, odvetnik v Pulju, in
 dr. Dinko Trinajstić, odvetnik v Pazinu.

Za mestne skupine pa so določene na-
 stopne kandidature:
 skupina Kastav - Volosko - Lovran - Mo-
 šćenice:

dr. Andrej Stanger, odvetnik na Vo-
 loskem;
 skupina Pazin-Labinj:
 dr. Sime Kurelić, župan in odvetnik v
 Pazinu;

skupina Buzet-Milje-Isola:
 Anton Flego pok. Lovra, mlinar v sv.
 Ivanu pri Buzetu.

Za skupino Mali in Veliki Lošinj se je
 določitev kandidature prepustila tamošnjemu
 lokalnemu volilnemu odboru.

Volilni možje! Vi ste izvoljeni, evet
 naroda! Razumni možje ste in ne treba vam
 na široko razlagati še le o važnosti, pomemb-
 nosti mandata, ki ste ga prejeli od prvotnih
 volilcev, in pa tudi o odgovornosti, spojenjujem
 pred Bogom in narodom! Le toliko povdar-
 jamo tu: da onega dne, ko mu bo oddati
 glas onemu, ki naj zastopa narod v deželnem
 zboru, mora vol. mož odločiti svoj lastni jaz, svoje
 nazore in svojo voljo, kajti on je odposlanec
 naroda in mora v imenu naroda oddati
 svoj glas. Volilni mož nima pravice razpo-
 laganja se svojim glasom in če bi vendar storil
 kaj takega, izvršil bi zločin na volji naroda,
 tatvino na najvišjem političnem in konstituci-
 jonelnem pravu sodržavljanov.

Volilni možje! Narod, ki je v teh vo-
 lilnih skupinah kmečkih občin na toli impo-
 zanten način poveril Vam, da v njegovem
 imenu izvolite zastopnike za deželni zbor, ta
 narod je volil na podlagi hrvatsko-slovenskega
 narodnega programa, v učenosti do stranke naše,
 v zvestobi do zastave hrvatsko-slovenskega
 rodoljublja! Zato je dolžnost in naloga Vaša,
 da zložno in enolišno oddaste glasove svoje
 za moža, ki jih je določilo vodstvo stranke v
 sporazumljenju z zaupniki naroda!

Nikdo naj ne ostane doma in naj se ne
 da zavesti od gotovosti, da bodo predloženi
 kandidati voljeni! Vsi morate priti, da vo-
 lja naroda pride do izraza na manifestanten
 način! Vsi morate priti, da ob tej najpri-
 mernejši priliki dokazate svetu ekzistenco na-
 šega naroda v Istri! To je tem potrebnejše
 v teh nemilih časih, čim držeji je sovrag v
 potajevanju ekzistence naše v tej deželi.

Z enakim apelom se obračamo do volil-
 cev v mestnih skupinah. Tudi ti vsi morajo izvr-
 šiti svojo dolžnost, ne glede na to, ali je nade
 do zmage ali ne! Mi moramo začeti odločno
 stopati pred svet in oglašati se o vsaki pri-
 liki, da dokumentiramo svojo ekzistenco!

Le nič malodušja in glave po konci!
 Mi gojimo to nado — ter opiramo to nado
 ravno na grozovitost nasilja proti nam —, da

se nujhuje bliža koncu ter da nam
 v nedolgi bodočnosti sinejo milejši dnevi.

V imenu te mileje bodočnosti naše po-
 zivljamo: Vsi na volišče!!

Volitve se bodo vršile: dne 5. za kmečke
 občine, dne 7. za mestne skupine.

Jugoslovansko vseučilišče.

Ljubljana za vseučilišče.

(Dopis.)

Veliki manifestacijski shod se je izvršil
 nad vse sijajno. Vse prebivalstvo središča
 Slovenije, bele Ljubljane, je bilo po koncu,
 ljudstva je bilo par tisočev; bil je to pravi
 narodni praznik.

Shod je otvoril pooblaščen sklicatelj dr.
 Gregorič, predsednik društva hišnih po-
 sestnikov ter je predlagal navzočega gospoda
 župana Hribarja predsednikom, ki je bil
 izvoljen per acclamationem in je navdušeno
 pozdravil shod ter povdarjal, da je tu zastop-
 ano vse prebivalstvo ljubljanskega stolnega
 mesta, brez razlike političnih strank in brez
 razlike slojev. Pozdravil je tudi cvet sloven-
 skega ženstva, ki se je zbral na galeriji, da
 pokaže, da se tudi slovenska mati zanima za
 vprašanje slovenskega vseučilišča.

Velika dvorana »mestnega doma« je bila
 dubkom natlačena in velike množice ljublj-
 anskega prebivalstva, ki niso več dobile pro-
 stora v prostorni dvorani, so napolnile
 prostrani cesarja Jožefa trg pred »mestnim
 domom«, kjer so se ves čas med shodom in
 po shodu razlegali viharji živio-klicij, vmes
 pa so donele iz sto in sto grl slovanske
 pesmi.

Prvi je govoril dr. Triller, ki je v
 svojem fulminantnem govoru razvijal zahtevo
 po vseučilišču s splošnega, občega stališča in
 povdarjal, da zahtevamo resno in krepko
 ustanovitve najvišjega prosvetnega ognjišča.
 Sledilo je viharno odobravanje.

Dr. Gregorič je naglašal potrebo po
 vseučilišču v Ljubljani z gospodarskega sta-
 lišča mesta Ljubljane in Slovencev sploh in
 je zahteval, da vse stranke brez razlike sto-
 pajo v akcijo.

Dr. Kokalj je pojasnjeval zgodovino
 vprašanja slovenskega vseučilišča, a trgovec
 Lavrenčič je povdarjal tesno zvezo du-
 ševnega razvita narodnega z razvojem tra-
 govine.

Oglašil se je tudi zastopnik socijalne
 demokracije slovenske, K. Linhart, ter
 je izjavil, da tudi socijalno-demokratsko de-
 lavstvo energično zahteva ustanovitve uni-
 verzne in sicer se stališča **narodne enako-
 pravnosti** in naglašal je principijelno stali-
 šče socijalnih demokratov za brezplačnost
 pouka.

Krščanski socijalec Gostinčar je bo-
 dril vse stranke, naj gredo med narod in naj
 ga navdušujejo za veliki idejal! In pripomnil
 je tudi, da mora baš slovenski delavec
 zahtevati univerze v Ljubljani tudi s soci-
 jalnega pogleda.

Resolucija, ki utemeljuje zahtevo po
 vseučilišču z narodnega, kulturnega in gospo-
 darskega stališča je bila soglasno sprejeta in
 viharno odobravanje vseh navzočih jej je
 sledilo.

Prečitale so se brzojavke iz vseh
 strani slovanske in slovenske zemlje, a
 ko se je shod končal, zagromeli so po trgu
 zopet navdušeni slovanski napevi in vršila
 se je mirna in dostojna demonstracija po
 ulicah.

Obširneje Vam sporočimo prihodnjič.

Manifestacija v Trstu.

Kakor smo pričakovali, kakor smo že
 leli: skromna je bila naša manifestacija, po-

tisnjena v skromne prostore, ali — priserena,
 tako, da si skoro bolj priserene ne moremo
 misliti. Zastopani so bili vsi sloji: od urad-
 nikov do zastopnikov najskromnejih delav-
 skih plastij naroda! Dvorana »Sokolova« je
 bila tako natlačena, da so se ljudje tiščali ob
 oter govornikov sam.

Kaj bi še le bilo, da imamo primerno
 velike prostore na razpolago in bi bili vsled
 tega — vedeči, da imamo, kam spraviti ljudi
 — uvedli veliko agitacijo! Na tisoče in ti-
 soče naroda bi se bilo zbralo prav gotovo.
 Tako pa smo opustili vso agitacijo in se ome-
 jili le na poziv v »Edinosti« minole sobote.

A vendar: kako so ti navdušeni ljudje
 napolnili dvorano! Zlasti pa oni iz širokih
 slojev.

In s kako — rekli bi — pobožnostjo so
 ravno ti poslednji sledili izvajanjem govorni-
 kov ter podkrepljali ista neprestanimi in tako
 umestnimi mej-klicij. prav kakor da je govor
 o kaki stvari, ki jim sleherni dan greni
 skromno življenje in jim preokupira misel in
 čustvo! Z nekakim gauntjem smo opazovali
 vedenje njihovo. Baš tu se je moglo videti,
 kako je plemenita ideja obvezala duše, kako
 je iskra velikega idejala vžgala srca prek
 in prek.

Ravno po priserenosti v pojavljanju ču-
 stev je naša manifestacija dosegla višino im-
 pozantnosti.

Kmalu po 10. uri je predsednik politič-
 nega društva »Edinost«, g. prof. Matko
 Mandić, odprl zborovanje s priserenim po-
 zdravom in besedami iskrene zahvale udelež-
 nikom, da so se sešli v toli ogromnem šte-
 vilu, da sklenemo resolucije, katere hočemo
 dati na znanje kompetentnim oblastim uver-
 jeni, da pravica in zakon morata
 zmagati! (Navdušeno pritrjevanje in živio-
 klicij!)

Ali predno preidemo na dnevni red —
 je omenil govornik — dovolite mi, da se
 spomnim osebe, ki danes ni več med živimi,
 ki pa se je najbolj interesirala ravno za
 vprašanje, ki nas je danes dovelo skupaj in
 ki prešinja duše naroda kakor še nikdar:
 vprašanje omike — šole! Rojaki mili, draga
 gospoda! Naš narod v Trstu je zadela ve-
 lika izguba... Čim je govornik izustil te
 besede je vse občinstvo vstalo s sedežev in
 se odkrilo. (V telovadnici je bilo jako hladno in
 je občinstvo ostalo pokrito.) Govornik je na-
 daljeval:

Skromno je živela ta oseba ali mnogo
 delala. Ta oseba je bil naš mecen, naš do-
 brotnik, te dni preminoli Fran Kalister. (Ob-
 činstvo je kakor iz enega grla zaorilo: Slava!
 Slava!). Posebno se je pokojnik brigal za
 naše šolstvo. Bil je javen in tajen podpornik
 mladini naši in vsem zavodom, ki imajo na-
 men širiti omiko med narodom. (Tu je go-
 vornik našteval razne zavode, katerim je bil
 pokojnik vsikdar darežljiv podpornik.) To so
 bili javni čini dobrotvorstva pokojnikovega.
 A koliko je storil na tem, ne da bi kaj
 vedela javnost o tem! Uverjen sem tudi, da
 bi se on tudi danes z vso dušo zanimal za vpra-
 šanje, ki je na dnevnem redu. Radostnim
 srcem bi pozdravljal to gibanje sedanje. Vem
 torej, da govorim vsem iz sree, ako vas pozo-
 vem, da skupno zakličemo trikratni »slava« po-
 kojnemu Franu Kalistru. (Ves zbor je zaoril
 trikratni »slava mu!«)

Rojaki! V isti namen kakor mi, zboru-
 jejo danes tudi v Ljubljani in v Pragi. Dol-
 žnost je torej naša, da bratom našim pošljemo
 svoje pozdrave in jim voščimo najlepšega
 uspeha. Ako dovolite, odpošljemo z današnjega
 shoda v Ljubljano nastopno brzojavko:

»Meščanski shod za univerzo,

Ljubljana.

Tržaški Slovenci, zbrani na javnem
 shodu, zahtevajoči slovensko ljudsko in sred-

ažo šolo v Trstu, pridružujejo se navdušeno
 tudi zahtevi za jugoslovansko vseučilišče ter
 pozdravljajo presrečno meščane naše metro-
 pole, združene v poslednji namen v bratski
 slogi.«

Sličen pozdrav je govornik predlagal
 tudi v Prago.

Predlog Mandićev je bil vsprejet ob
 splošem navdušenju in gromčih živio-
 klicij.

Na to je manifestacijski shod prešel na
 dnevni red.

O ljudskem šolstvu sta govo-
 rila gg. Miloš Kamašičič in dr. Gustav
 Gregorin. Prvi je bolj razvnel sree,
 govoril o neizmernih škodah za narod sloven-
 ski v Trstu s stališča omike in gospodarstva,
 ki navstajajo vsled dejstva, da nimamo ljud-
 skih šol. Izrazi indignacije in sarkazma je
 govornik šibal postopanje, ne toliko naših
 drugorodnih nasprotnikov —, ampak nje, ka-
 teri bi bili v dolžnost, da nas vzame v svojo
 zaščito — slavne vlade.

Drugi govornik — ki že 17 ali 18
 let sodeluje za rešenje tega vprašanja — pa
 je v podatkih, citatih, številkah podal pre-
 gledno zgodovino borbe naše za ljudsko šolo.
 Številke, statistični podatki, citati iz stalstven-
 nih naredeb so suh, nekako krhek, neelasti-
 čen in zlasti za priprosto ljudstvo ne posebno
 vabljiv material; ali zanimanje naroda na-
 šega za to vprašanje je tako intenzivno, da
 so poslušali kar z napetostjo in so zanimanje
 svoje kazali z neprestanimi pojasnjevalnimi
 mej-klicij. Sosebno zamaknjen pa je bil na-
 vzoči državni poslanec Vekoslav Spinčić,
 katerega so zborovalci, zapazivši ga, pozdra-
 vili frenetičnimi živio-klicij. Gosp. profesor
 Spinčić si je pridno beležil podatke, po če-
 mer sodimo, da se vrli mož misli zopet ener-
 gično zavzeti na merodavnem mestu za to
 naše pereče vprašanje.

Ali ko se je govornik konečno vendar
 enkrat izvil iz gromade števil, statističnih
 podatkov in citatov, je tudi njemu sree
 prišlo do veljave. Vzkipelo je tudi v njem,
 ki je sicer vedno le trezen računar in ljubi
 le suhi argument ter je svoj govor zaključil
 s plamenenim protestom proti škandalu, ki
 ga imenujemo ljudsko šolsko vprašanje v
 Trstu! In ko je slovesno izjavil, da bomo
 tudi mi primorani posnemati izgled Nemecev
 in Italijanov — katere podpirata Dante Alli-
 ghieri in »Allg. deutscher Schulverein« —, da
 bomo primorani izven države iskati si pod-
 pore za naše kulturne potrebe, ko je izgo-
 voril ime Rusija, in je vladni zastopnik skočil
 po koncu: tedaj je zagromelo po vsej dvo-
 rani v impozanten protest proti protestu vlad-
 nega zastopnika... Škoda le, da ni vlade
 zastopal kakov viši gospod z namestništva,
 da bi bil videl ogorčenje naroda na res ne-
 odpustljivem postopanju vlade v tem vpra-
 šanju. Dr. Gregorinu pa protest vladnega
 zastopnika ni nimalo imponiral, ampak je
 isti ponovil, da je govoril le o kulturnih
 potrebah, da imamo mi Slovenci istotako
 pravico iskati si pomoči pri bratskem narodu
 ruskem, kakor jo smejo iskati avstrijski Ita-
 lijani in Nemci v Italiji, oziroma Nemčiji,
 ne da bi se avstrijska vlada izpodtikala
 na tem!!

Buren aplavz je bil govorniku v plačilo
 za jasno in s trudom zloženo sliko našega
 ljudsko-šolskega vprašanja.

Dr. Rybář je govoril na to srednjem
 šolstvu in vseučiliškem vprašanju. Ali predno
 je začel, mu je občinstvo priredilo prisereno
 par minut trajajočo ovacijo frenetičnim vskli-
 kanjem in poskanjem z rokami. Mnogokrat
 smo ga že čuli govoriti, vsakokrat navduše-
 valno, poslušalec v sree, ali kakor je govoril
 včeraj, ga menda še nismo čuli. Noben dr-
 žavni pravdnik ne bi mogel v bolj živih

barvah slikati zločina obtoženčevega, nego je govornik žigosal zistem, ki nas pušča stradati — duševnega kruha! Vihar aplavza je sledil viharju. Govor Rybářev je bilo pravo remek-delo zgovornosti.

Vse govore podamo seveda v celoti.

Čim je dr. Rybář zaključil, je predsednik Mandić prečital od govornikov stavljenе resolucije, katere priobčimo jutri.

Resolucije so bile vsprejete soglasno in o neopisnem navdušenju. Kakor silna erupcija iz sre so gromeli živio-klici.

Na to je predsednik prečital nastopne brzojavke:

Ljubljana: Občudujoč tržaških Slovencev z današnjim impozantnim zborovanjem vnovič zasvedočen junaški pogum ter brezprimerno požrtvovalnost in nesebičnost, pošiljam jim v imenu bele Ljubljane najiskrenejše pozdrave. Ljubljansko vsenčilišče bodi živ v relee vede in znanstva, ki naj krepí vse ude narodnega našega telesa in daje tudi vam novih moči za vztrajanje v boju do konečne zmage.

Župan Hribar.

Dunaj: Akademsko društvo »Slovenija« z navdušenjem pozdravlja zborovalce, boreče se za narodnost, osobito pa za slovensko univerzo.

Gradec: Slovenskim Spartancem ob obali Adrijanskega morja, našim hrabrim soboriteljem, iskrena hvala in slava! Buči morje Adrijansko, ki si in boš slovensko za prosveto slovensko.

Slovenski akademiki graški.

Celovec: Slovenci ob vznožju alpskih planin se pridružujemo hrabrim boriteljem za pravice Slovanstva ob morju Adrijanskem. Naprej v boju za slovensko vsenčilišče! Ne nemško, ne laško nasilje nam naše pravice ne more vzeti! V borbi je moč in prihodnji slovanski duh nadkrilil nasprotnost sedanosti. Živel vek slovenskega duševnega nadkrilja! Slov. polit. društvo Celovec.

Celovec: Buči buči morje Adrijansko, vsenčilišče bodi jugoslovansko! Nemec in pa Lah, napredku našemu sta zapah.

Dr. Kraut, Anica Krautova, dr. Kutej, Vekoslav Legat, Roza in Rožica Legatovi, profesor Šraj in Julika.

Veklikanje, ki je gromelo po prečitanih vauke brzojavke, je pričalo o radosti, ki jo je občutilo naše dobro ljudstvo na teh srčnih pozdravih od bratov iz družih pokrajin.

Konečno je g. prof. Mandić izražal svojo radost na tem, da smo se na toli resen in dostojanstven način pridružili splošnemu gibanju naroda. Zahvalil je zborovalce še enkrat na toli častni udeležbi ter zaključil ta pomembni shod.

Ko so se zborovalci vsuvali iz telovadnice, je bilo kar črno po ulici Coroneo. Italijani so kar gledali, kaj neki je to. No, naše ljudstvo se je tudi na ulici vedlo mirno, dostojanstveno in je dokazal, da ni bil potreben ves tisti policijski aparat, katerega smo videli na ulici.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 2. decembra 1901

O položaju. Parlamentarni krogi sodijo, da se je situacija nekoliko zboljšala, ali le v toliko, da se zbornica v tem tednu morda vendar dokoplje do tega, da zaprične delati, da so liti dnevnega reda. To je seveda peklensko malo. Za hip je nekaj, za bodočnost in sicer najbližjo, ni — nič! V parlamentarnih krogih so prepričani, da ta zbornica ne reši proračuna, vsaj pravočasno ne; ali to prepričanje da je prevladovalo tudi v zadnjem kronskem svetu... Predloga za reformo tiskovnega zakona da so deli na stran, prepričani, da od te zbornice ni ničesar pričakovati. V slutnji, da brzkone ne bo več dolgo trajalo to, da so silili na kronskem svetu, naj se delegacije za prihodnje leto že sedaj zagotove, da bo potem odprta pot za — bodoče stvari.

Če na odločilnem mestu res obstoje taki nameni, potem moramo misliti, da računajo že sedaj na daljše razdobje brez parlamenta.

Ministerstvo Körber si je samo zagradilo pot. Njemu je postalo v aksijom, da na čelu »za delo pripravljenih strank« morajo stati Nemci, oziroma, da vsa parlamentarna situacija mora nositi signaturo nemških strank. Za tako nadvladavanje parlamenta pa so Nemci numerično prešibki. Česar jim nedostaja, bi si morali izposoditi pri kakih drugih stranki iz prejšnje desnice. Tu bi prihajali v poštev v prvi vrsti Poljaki. Mej temi je bilo

še precej dispozicije v to. Ali preganjanja poljskih delavcev v Prunji in sedaj še posebni dogodki v Vrešenu so preplašili tudi le-te in ona kombinacija je brzkone postala nemožna vsaj za precej časa. Ne: za vedno. Kajti rečeni dogodek ni epizodičen, to se bo ponavljalo, ker je v — krvi. Nemci imajo tisto že v krvi, radi česar se ne more tudi v parlamentu dunajskem nobena nemška stranka tesneje vezati žnjimi, ako noče spravljati v nevarnost interesov lastne narodnosti. Nemške stranke se morda znajo za hip potuhiniti in biti prijazne s kako drugo narodnostjo, kadar jo hočejo ravno izkoristiti, ali — pravične ne znajo biti nikomur. Lisica menja dlako, nravi pa ne; Nemec zna biti več ali manje hinavski, ali svojega nasilnega nagona proti tuji lasti ne more menjati.

To občutijo sedaj Poljaki. To je hudo, boli, ali — je zdravo. Saj mi Slovani smo sploh taki, da nismo pametni, če nas ne tepe šiba. Sedaj imajo slučajno Poljaki lise na svojih hrbtih. »Allgemeine Correspondenz« pripoveduje, da dogodki v Vrešenu ne ostanejo brez upliva na razmerje mej strankami bivše desnice. Ta afeta da je okrepila zopet v slovenskih strankah čut vzajemnosti in je povzročila spontanno zblizanje med slovanskimi poslanci. Pod silnim utisom mišljenja v poljskem prebivalstvu in novinstvu je poljskemu klubu neizmerno oteženo skupno postopanje z Nemci.

Brez Nemcev s prvo vijolino Körber noče, ob tej prvi vijolini pa drugi ne bodo hoteli... Sodbiki v Gnezenu so morda se svojo kruto sodbo posegli tudi v usodo ministrstva Körberjevega, ozir. avstrijskega parlamenta.

Zahteve dunajskih Čehov. Včeraj so imeli dunajski Čehi na Dunaju shod, na katerem se je govorilo o zahtevah češkega prebivalstva dunajskega glede ustanovitve čeških ljudskih šol na Dunaju. Sprejela se je bila resolucija, ki zahteva naj se češkim zahtevam ustreže, kakor določajo avstrijski ustavni zakoni.

Iz socijalno-političnega odseka. V sobotni seji vspregel je ta odsek §§. 8—42 zakona glede urejenja delavskih razmer pri državnih gradnjah in gradnjah na železnicah. Vsi paragrafi, razun §§. 28 in 36, so bili vsprejeti neizpremenjeno. K §. 28 je posl. Eldersch predlagal, da mora delodajalec ne pa delavec plačati kolek na odpustno spričevalo, katero izroči železniška uprava delavcu, kadar je isti redno izstopil iz službe. Ta predlog je bil vsprejet. K §. 34 pa je predlagal posl. Fořt, da mora biti delavski red napravljen v jeziku, katerega delavec razumejo. Tudi ta predlog je bil vsprejet. Vsi drugi spreminjevalni predlogi, kateri so bili stavljeni k raznim paragrafom od nekaterih poslancev, bili so odklonjeni.

Zgodovinska usoda Slovanov. Te dni odstopivši rektor Karol Ferdinandovega vsenčilišča v Pragi, prof. I. Stupecky, je povodom instalacije novega rektorja spregovoril do akademične mladine nastopne znamenite besede:

Časi so žalostni in postajajo žalostnejši bolj in bolj. Hrup narodnih in političnih bojov gromi divje notri v učne dvorane. Češko visokošolstvo se zasramuje in obrekuje nebrzdano drznostjo. Sami se moramo braniti proti tem napadom. Ali to naj se ne vrši samo s kričanjem. Mi zmoremo te napade, morda počasi, ali gotovo in častno, ako bo vsakdo izmed-nas z znanjem in omiko polagal spričevalo proti obrekovalcem, ki skrunijo to, česar niso mogli preprečiti. Dobro se zavedajte sovražstva, ki nas proganja, ali to sovražstvo naj vam bo tudi v vspodbujajočem neustrašnem delu in k neprestanemu napredovanju. Spomin na to, kar smo pretrpeli, naj vašega srea ne odreveni in naj ga ne napolnjuje z malenkostno mržnjo. Vaša srea naj bi jele vsikdar idejalam prave humanitete. **Ne bodite trdi, ampak dobri ljudje!** Duh Herderjev se gotovo ni za vedno umaknil iz narodov; grdi čas sedanosti preide zopet: vsakdo naj pripomre, da se to skoro zgodi!

Morda ućakate že vi milejše dni. Ali naj pride, kar hoče: **ostanite gorečni zaščitniki in hranitelji svoje narodnosti in svojega jezika!** Taki časi, da ne bo trebalo biti v skrbi za svojo narodnost, brzkone ne pridejo nikdar. To je naša zgodovinska usoda, morda posledica geografskemu položaju dežele naše, da se nikdar ne smemo iznebiti skrbi za sedanost in za bodočnost. Zgodaj dovolj že je zadel naš klic strahu: »Gospod, ne dopusti,

da poginemo; ne mi ne naši potomci!« In ta klic strahu ni nikoli potihnil, tista skrb nas bo obremenjala vedno; mi pa bomo obstajali, ako se tej ne bomo izogibali lahkomisljenosti.

To so zadnje besede, ki vam jih govorim s tega posvečenega mesta, kjer sta nekdanj vladala Stanislav Vydra in Josip Jungmann. Naj bi te besede padle na rodovitna tla v mladostnih srcih vaših!

Ad majorem Germaniae gloriam.

Včeraj se je povdarjalo na našem manifestacijskem shodu, da Nemci se že nagibajo preko poludneva proti večeru. Vse kaže, da je to res. Najsigurnejši znak za to je, kar vidimo na njih sedaj ob aferi v Vrešenu; vidimo namreč, da so zgubili možnost — sramovanja. Pomanjkanje srama je znak dekadence. Mej tem, ko se ves civilizovani svet zgraža na justičnem grozodejstvu v Gnezenu radi dogodkov v šoli v Vrešenu, pa ima velika večina nemških listov v Nemčiji in — v Avstriji to drzno čelo, ne le da opravičuje ali olepšava rečeno razsodbo, ampak jo časti, kakor da je nemška država s tem očuvala le svoje sveto pravo. Ti listi povdarjajo, da otroke treba prisiliti h pokorščini: vera da ne sme služiti v pretvezo za jezikovno politiko in svetujejo, naj se država posluži vsacega nasilstva proti »renitentnim« poljskim otrokom.

Med malimi častnimi izjemami je katoliško-konservativna »Germania«, ki meni: »Kako lahko bi sedaj g. Ive Chamberlain trpkim roganjem kazal na nemško postopanje v Vrešenu. Pretepanje šolskih otrok v masi je za civilizirano državo neizmerno sramotno. Skrajno nezmislno je, ako se verski pouk hoče usiljevati otrokom s pretepanjem, in ako se potem pričakuje tistega blagodejnega učinka, radi katerega se ravno podeljuje verski pouk! Kako nespametno je to, ako se hoče z gorjačo povspeševati in širiti nemštvo in se s tem verski pouk ponižuje v sredstvo za germanizovanje! Tako postopanje je tako zgrešeno, da se, v nasprotstvu s prusko politiko preganjanja, simpatije vsega omikanege sveta obračajo Poljakom, istotako kakor se Burom.«

Taki trezni in — človeški glasovi so pa sila redki med Nemci. Zato pa se ruski listi odločno postavljajo na stran Poljakov. Petrograjski »Svet« piše: Ako bi se bilo sodišče umislilo v dušo mater, katerim otroci prihajajo domov pretepeni od bičev in palic, potem bi v njihovem postopanju težko videlo kako krivdo. Potem pa ne bi bilo — nemško sodišče, ki se zaveda svoje državne misije: da jej je namreč v poljskih Slovanih udušiti narodnost! Kaj njim mari, ako materam krvavi sree, ko prihajajo multretirani otroci in pravijo: »Tepli so nas zato, ker smo se hoteli veroukava naučiti v materinem, a ne v ptujem jeziku, ker smo ubogali svoje matere in svoje duhovnike.« Kaj naj bi storile matere? Ali naj bi zalovale na malih mučenkah za vero in jezik očetov? One so plakale tudi, ali ko je bila mera trpljenja polna, niso se mogle več premagovati in letele so v šolo... Nemci znajo brez vsacega razloga kričati o ruski zdvijanosti in tiranstvu, ali še bolj se znajo biti kruti tirani tistim plemenom, ki so po določbi usode prišli pod njihovo žezlo...

Neki od zaprtih mater se je v ječi ulila kri; potem so jo izpustili toda proti — kavčiji. Neko pričo, ki je bila po nesreči zamudila vlak, so v verigah gnali na sodišče v Gnezenu, kjer so jo zaprli. Odlične rodbine v Poznanju in v Varšavi so se ponudile, da bodo skrbale za odgojo otrok, ker se čuje, da se namerjajo te male otročice oddati v nasilno vzgojo in jih odposlati v čiste nemške kraje... Torej mislijo izvršiti najgrši rop, rop človeških duš... ad majorem Germaniae gloriam.

Hrvatski sabor. V svoji sobotni seji je hrvatski sabor izvolil predsedništvo zbornice. Opozicija se ni udeležila glasovanja in so bili z vsemi oddanimi glasovi (80) voljeni v predsedništvo:

Vaso Gjurgjević, predsednikom; Henrik Francisei, prvim in dr. Fran Spevec drugim podpredsednikom.

Za tajnike so bili izvoljeni:

Posl. Dević, Gavrančić, Sekulić, Štržić, Šobat; rediteljem zbornice pa Kuzmanović. Predsednik Gjurgjević je predlagal, naj se izvoli odbor 11 členov za sestavo adrese, kar je zbornica sprejela.

Kolumbija in Venezuela. Kakor smo že zadajč poročali, je državljanska vojna v Kolumbiji končala z zmago vladnih čet. Vladna klerikalna stranka je torej premagala

tudi ustajo liberalne stranke in tako ostane vodstvo te republike še nadalje v rokah klerikalcev.

Kakor smo omenili že začetkom ustaje v Kolumbiji, ni izključeno, da je bila ta ustaja le preludij važnim dogodkom, ki bodo sledili temu. Tu gre namreč za zelo važno vprašanje: ali si južno- in srednjeameriške republike ohranijo samostojnost, ali pa pridejo pod upliv ali celo odvisnost od Združenih držav severoameriških? Ustajo liberalne stranke v Kolumbiji je brzkone povzročila (pod roko) diplomacija Združenih držav; njeni tajni agenti so gotovo tudi preskrbeli, da je kolumbijskim ustašem (liberalni stranki) prišla na pomoč liberalna vlada venezuelske republike, kar je seveda dalo povod temu, da ste si sedaj, ko je kolumbijska vlada v svoji državi ustajo zatrla, obe republiki (Kolumbija in Venezuela) napovedali... vojno. In stvari stoje sedaj tam, kjer jih je hotela imeti diplomacija Združenih držav. Seveda tudi ni brez važnosti, da so Združene države pomagale kolumbijski vladi zatreti ustajo, kar znači, da bodo v predstoječi vojni med Kolumbijo in Venezuelo Združene države stale na strani Kolumbije. Venezuela pa bodo stale na strani srednjeameriške in najbrž tudi nekatere južno-ameriške republike, ki se hočejo najodločnejše upirati težnjam Združenih držav po hegemoniji v srednji in južni Ameriki. Ni torej izključeno, da bomo v bližnji bodočnosti čitali o važnih dogodkih v novem svetu.

Vprašanje mitropolita v Atenah.

Mitropolit Prokopius, kateri je te dni povodom dijaških izgreodov podal svojo ostavko, se je sedaj zopet premislil in pravi, da njegova demisijska ni pravoveljavna, ker jo ni izrekel pred sv. sinodom. S to stvarjo se je začelo baviti javno meuenje, vlada pa se je odločila, da povratka mitropolita Prokopiusa ne dovoli.

Trgovinska pogodba med Italijo in Črnogoro. Minister za vnanje stvari in laški odposlanec sta v soboto podpisala na Cetinju izjavo, s katero se obstoječa trgovinska pogodba med Črnogoro in Italijo podaljšuje do 1. jan. 1903.

Tržaške vesti.

Za slovenska vsenčilišča. Razun v Ljubljani in Trstu bila sta včeraj manifestacijska shoda v Pragi in Brnu za ustanovitev slovanskih univerz v Avstriji. Shoda v »Narodnem domu« v Kraljevih Vinogradih (pruško predmestje) se je udeležilo nad 2000 oseb. Na shod je došlo tudi več čeških, jugoslovanskih in maloruskih državnih poslancev ter nekaj občinskih svetovalcev. Mladočeški poslanec dr. Herold je zagotovil jugoslovanom podporo čeških poslancev v stvari zahteve jugoslovanskega vsenčilišča. Posl. dr. Ploj se je v imenu Jugoslovancev zahvalil Čehom za demonstracije simpatij; istotako so se zahvalili tudi posl. dr. Žitnik, Gabršček in dr. Ferri. Jeden maloruskih poslancev je govoril o potrebi Maloruskega vsenčilišča v Lvovu. Posl. Hafića je govoril o obsodbi starišev poljskih učencev v Vrešenu ter je na ojster način napadel prusko oblast. Ko so se prečitale došle brzojavke, sprejeta je bila resolucija, ki pozivlja poslance češkega kluba, naj podpišejo jugoslovanske poslance v agitaciji za jugoslovansko vsenčilišče.

Dodatek glede maloruskega vsenčilišča je bil tudi jednoglasno vprejet. Radi vsenčiliškega vprašanja je imela v Pragi včeraj tudi Fran Josipova akademija slavnostno sejo. Predsednik knez Lobkovic je v svojem govornu povdarjal, da morajo Čehi delovati na to, da ne dosežejo le iste stopinje kulture, na kateri stoje že drugi narodi, temveč, da si ustvarijo tudi lastno narodno, neodvisno kulturo! Temu je sledilo potem poročilo o delovanju akademije.

Tudi v Brnu so priredili Čehi shod radi vsenčiliškega uprašanja. Shod se je vršil v poslopju »Češkega društva«, in mu je predsedoval posl. Pražak. Došlo je mnogostevilno občinstvo; govorilo je več govornikov, med njimi posl. Stransky in prof. filologije na češkem vsenčilišču v Pragi, Zabety, kateri so vsi naglašali potrebo ustanovitve drugega češkega vsenčilišča ki naj bi bilo v Brnu. Vsprejela se je resolucija, v kateri se zahteva ustanovitev češke univerze v Brnu, se protestira proti nebriznosti vlade za kulturne težnje češkega naroda in se pozivlja češke poslance naj zastavijo vse svoje moči v to,

da se izvaja ustanovitev češke univerze in češke tehnike v Brou.

Za jugoslovansko vsenčlilsko. Iz Doline nam pišejo, da je v zadnji občinski seji odbornik Ivan Bordon stavil tujni predlog, da naj ta občinski zastop odpošlje petico na ministerstvo za uk in bogočastje za ustanovitev jugoslovanskega vsenčlilstva v Ljubljani. Utemeljuje svoj predlog je povdarjal govornik važnost vsenčlilstva za sleherni narod, stremeči po viši izobrazbi. Povdarjal je nadalje, da ta zahteva naša je že stara in je navajal sklepe dej. odbora kranjskega od 28. februarja 1898., mesta ljubljanskega od 23. decembra 1898. in 10. novembra 1901.

Predlog je bil vsprejet jednoglasno.

Na to je zaprosil besedo obč. svetovalec Urh Samec in je menil: Tudi Italijani avstrijski žele imeti svojo univerzo in mi Slovenci jim privoščamo to, ali italijanska univerza naj ne bo v Trstu, kjer je trgovsko mesto z različnimi narodnostmi. Zato je govornik stavil predlog: Zastop občine Doline v Istri, zbran v seji dne 23. novembra 1901., prosi e. k. vlado, naj tudi za avstrijske Italijane ustanovi vsenčlilstvo, toda na Južnem Tirolskem in ne v Trstu.

Tudi ta predlog je bil enoglasno vsprejet.

Pozdrav v Prago in odzdrav. Z večerajšnjega shoda je bil odposlan v Prago nastopni pozdrav:

»Slovanski klub«

Vinoehrad

Narodni dom.

Tržaški Slovenci in Hrvatje, zbrani na shodu za slovensko šolstvo, pozdravljajo pri srčno Vašo bratsko akcijo za slovensko prosveto.

Mandić, predsednik.

Na ta pozdrav smo dobili nastopni odzdrav:

»Veřejná schůze lidí svolána slovanským klubem v Praze, vyslechnuvši s nadšením řeči poslanců bratrského národa slovinského vola kulturním snahám Vaším hravě: na zdar!

(Javni ljudski shod, sklican od slovanskega kluba v Pragi, začuvši z navdušenjem govore poslancev bratskega slovenskega naroda, kliče kulturnim prizadevanjem Vašim gromoviti: »Na zdar!«)

Kazenska razprava proti prof. Mandiću na najvišem sodišču. Kakor smo svojedobno poročali vršila si je dne 23. aprila pred tukajšnjim porotnim sodiščem kazenska razprava proti glavnemu uredniku »Naše Slove«, gosp. Matku Mandiću, radi razžaljenja časti potom tiska in sicer vsled tožbe Karoline Modeste Premus in štirih sodružic iz Čuskega na lošinjskem otoku. Tožiteljice je zastopal odvetnik dr. Celestin Martinolich, obtožena pa odvetnik dr. Gustav Gregorin. Ker je bil gosp. Mandić oproščen ob obtožbe oziroma na to, da je tukajšnje sodišče smatralo dejanje zastaranim, katero zastaranje se vsled krivde dr. Martinolich-a ni pretrgalo, pritožil se je poslednji v imenu tožiteljice na najvišje sodišče. Da bi tembolj vplival na juriste in nejuriste ter da dokaže vsemu svetu neopravičenost oprostilne razsodbe in tudi — svojo nedolžnost, dal je g. dr. Martinolich tiskati svojo ničnostno pritožbo ter jo razposlal odvetnikom in drugim osebam. Ali vse to ni pomaglo.

Na razpravi, ki se je vršila 29. t. m. na najvišem sodišču in na kateri je zastopal g. Mandića dunajski odvetnik in vrli naš rojak Dr. Klement Seshun, bila je, po daljšem posvetovanju, odbita ničnostna pritožba, potrjena prva razsodba bistveno iz razlogov prvega sodišča ter so bile tožiteljice obsojene v povračilo vseh kazenskih stroškov.

Najvišje sodišče je v svojih razlogih izjavilo, da ni dvoma, da se na ta slučaj da uporabiti §. 40 tisk. zak., ki določa, da kazensko dejanje storjeno potom tiska zastara, ako se od storjenja istega ni kazenski postopalo v dobi 6 mesecev ali pa, ako se kazensko postopanje ravno toliko časa ni redno nadaljevalo, da si je bilo mogoče.

Pretrganje zastaranja da ni nastopilo ter ni nikakor opravičena trditev nasprotne stranke, da ni bilo mogoče pretrgati zastaranja, ker se je moglo to storiti s katerikoli ulogo ter zadeva krivda zastopnika tožiteljice, ako je tako ulogo uložil še-le po 6 mesecih.

S to razsodbo je stvar pravokrepno zaključena ter gosp. Mandić definitivno oproščen.

Iz-pred porotnega sodišča. V soboto se je pred tukajšnjim porotnim sodiščem vršila razprava proti 31 letnemu Ivanu Dimakis iz Idra (Grška). Dimakis je bil obtožen

zločina proti pravosti na škodo nekega dečka.

Na podlagi izreka porotnikov je bil Dimakis spoznan krivim in obsojen na 8 mesecev težke ječe, poostrene z enim postom na mesec. Razpravi je predsedoval svetnik Pederzoli, državno pravdnikstvo pa je zastopal državnega pravdnika namestnik Pancrazzi. Neprijetna naloga, da je moral braniti to nesnago, je zadel odv. dr. Euenkela. Ker obtoženec ni znal drugega jezika nego grško, se se morali posluževati tolmača.

Domačo zabavo je imel večeraj v gostilni pri Krelju (prej Ribarić) oddelk kolašev. Zabava je bila skoraj družinska, a je kolikor toliko pomenljiva zato, ker je bilo v lokalu več poštenih Italijanov, ki niso mogli prehaliti lepote slovanske pesmi.

Milo nam je storilo, ko je prišel k omizju star Tržačan laške narodnosti in je istim čestitil uprav navdušen. Tako naj bi bilo vedno in povsod, potem bi zginal po Židih zanešen prepir in sovraštvo mej tržaškimi Slovenci in Italijani!

»Metla« je ob ti priliki prodal za 4 K »kamenček« za »Narodni dom«.

Le tako naprej!

Ne v Afriko! Ministerstvo za notranje stvari poroča, da, kakor javljata avstr.-ogr. konzula iz Kapstadta in Durbana, v južni Afriki ni dobiti nikakega dela za izseljence, vsled česar svari ministerstvo najresneje, naj nihče ne hodi iskat si dela v južno Afriko.

Drobne vesti. Ubojstvo. Sinoči pozno v noč so bili v gostilni »Aitre Leoni« v ulici Areata 19-letni Mario Spazzapan in njega trije prijatelji. Blizo mize, kjer je sedela ta četorica, je prišel k drugi mizi težak, znan pod imenom Erminio. Ta je zgoraj rečeno četorico — ne da bi imel povoda v to — razžalil. Eden od te četorice je nepoklicanemu možu razžaljenje povrnil in na to je nastal mir. Malo za tem je družba zapustila gostilno in se podala po ulici Barriera vecchia. V tem je prišel za njimi tudi Erminio. Ta je pristopil k istemu, ki je v gostilni reagiral. Med tema dvema je nastal mal prepirek. V ta prepir je posegel tudi Spazzapan, hotel prepiralec razdružiti. Ali ni se mu posrečilo, pač pa je Erminio izvelik iz žepa dolg nož, s katerim je prebodel Spazzapana. Ranjenca so njega trije prijatelji pobrali in vsega okrvavljenega odnesli po ulici Torento. Tu jim je prišel nasproti že poklicani zdravnik. Ta je vbolega mladeniča v naglici povezal in ga dal prenesti v bolnišnico. Tu je dobil ranjenec hitro pomoč dveh zdravnikov. Ko sta ga zdravnik dobro pregledala, videla sta, da ima ranjenec prebodena pljuča in sta izgubila nado, da bi ga rešila. In res je Spazzapan dve uri pozneje izdihnil svojo dušo, ne da bi bil mogel pregovoriti besedico. Umrli mladenič je zapustil mater udovo se sedmimi otročki. Pokojnik je bil udovi v veliko oporo.

Tatvini. Nepoznani poštenjaki so večeraj vdrl v stanovanje družine Daragiatti, stanujoče v ulici Maleanton št. 9 in odnesli 160 kron. Ta tatvina je bila naznanjena na policiji.

Gospa Benedel, stanujoča v ulici Cereria št. 14, je ovadila večeraj popoldne na policiji, da so jej neznan tatovi ukradli iz stanovanja več predmetov: med temi tudi več drage obleke.

Rane. Sinoči po 9. uri predstavil se je na zdravniški postaji 30 letni Ivan Bertolini, stanujoči v ulici S. Francesco št. 2 in je zahteval zdravniške pomoči. Zdravnik je našel na njem več nevarnih ran. Ko je ranjenec dobil prvo pomoč, dali so ga prepeljati v bolnišnico, kjer je bil vsprejet v deseti oddelk. — Ko je pozneje prišel neki policijski inspektor v bolnišnico in vprašal Bertolinija, kdo ga je ranil, ni hotel povedati tega. — Na zdravniški postaji je sinoči iskala pomoči tudi 33-letna služkinja Marija Marina Meulan, stanujoča v ulici del Solitario št. 9, ker je v pretepu z neko drugo žensko dobila več ran.

Posledica alkohola. Večeraj popoldne ob 3. uri je redar našel na trgu Stazione nekega moža, ki si je očevidno čez mero privoščil božje kapljice. To pa je imelo zanj hude posledice. Prevzet od vina je na trgu Stazione padel, se poškodoval in obležal v nezvesti. Redar je s pomočjo drugih ljudi spravil pijanega in ranjenega moža v voz in ga odpeljal v bolnišnico. Tu se je pokazalo, da je mož identičen z 62-letnim Domenikom A. — Malo pozneje so pripeljali v bolnišnico nekega mladeniča, ki je v pijanosti padel po stopnicah in se poškodoval

na več delih života. Sprejet je bil v deseti oddelk.

Dražbe premičnin. V torek, dne 3. decembra ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Sanità št. 9, hišna oprava; v ulici Sanità št. 3, hišna oprava; v ulici Romagna št. 2, hišna oprava; v ulici Galileo šte. 2, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Večera: toplota ob 7. uri zjutraj 5.8 ob 2. uri popoldne 9.— C.° — Takomer ob 7. uri zjutraj 765 1 — Današ plima ob 3.30 predp in ob 3.02 pop.; oseka ob 9.53 popoldne in ob 9.6 popoldne.

Doneski za moško podružnico sv. Cirila in Metoda. Mesto venca na krsto pok. g. Frana Kalister »Delavsko podporo društvo« 20 K, »Tržaško podporo in bralno društvo« 20 K, Trgovsko izobraževalno društvo 20 K, o priliki Martinovega večera nabrali krokarji pri Sv. M. Magd. spodnji 5 K 10 st. (gromčiči bas in tajnik društva »kozice« sta bila tudi zraven) Šahista gg. G. in T. 3 K, Mohorjani v Brezovici po g. župniku Normaliju 4 K. Srčna hvala vsem!

Blagajništvo.

Pevsko društvo »Primorec« iz Trebiča bo imelo dne 8. decembra v prostorih konsumnega društva svoj prvi občni zbor. Dnevni red: volitev odbora, čitanje pravil, morebitni nasveti in predlogi. Začetek ob 3. uri pop. Na obilno udeležbo vabi

Odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× V pojasnilo. Iz Dekani smo preli:

Prosim, da blagovolite vsprejeti sledeče malo pojasnilo.

Gospod Popotnik piše v »slučicah s pota« (št. 271 »Ed.«), da so vse tablice ob novi istrski železnici v laško-nemškem jeziku, le v Dekanih, da je samo-nemška.

Temu pa ni tako! — Istočasno z drugimi tablicami je bila tudi pri Dekanski postaji postavljena tablica v nemško-italijanskem jeziku. Stala pa je toliko časa, da jo je ljudstvo opazilo; ali že tretjega dne je izginil laški napis. Noč ga je vzela! Vodstvo del na železnični progi je precej na to nemškemu napisu od spodaj pribilo novo češščio in na istej slovenski napis z modrim kemičnim svinčnikom, katerega pa gosp. »Popotnik« od daleč in v naglici ni mogel opaziti. — Ako bi povsod ob železnični progi naše ljudstvo postopalo energično in ako bi zahtevalo, bili bi že zdavno izginili italijanski napisi ter bi bili povsod nadomeščeni se slovenskimi! — Čuje se, da bo Dekanska postaja mutasta, t. j. brez napisov, ker slovenskih baje Italijani ne dovoli, italijanskih pa Dekanci nočejo! — Vederemo! V tem odločujoči faktorji naj gledajo, kaj delajo! Našemu ljudstvu pa kličemo s Tugomerom:

»Tvrđ bodi, neizprosni, mož jeklen«, kedar tije braniti svetinje in pravice naroda!

S srčnim pozdravom Vaš

Dekanski Tugomer.

Brzjavna poročila.

Nesreča na morju.

SAN FRANCISCO 1. (B.) Ladji »Santalito« in »San Raphael«, ki vozita mej San Francisco in Sansalittom, sta sinoči trčila jeden ob drugega vsled goste megle. »San Raphael«, ki je imel 200 potnikov na brodu, se je pogreznil 10 min. potem. Večino potnikov »San Raphaela« je vsprejel »Santalito«, ki ni bil resno poškodovan. Poslednji je nadatjeval potem svojo pot v San Francisco. Sodijo, da je najmanj 20 potnikov utonilo. Rešeni kapitan pogreznivše se ladije meni pa, da ni utonil nobeden potnik z njegove ladije.

Grožnja proti predsedniku Zedinjenih držav.

FILADELFIJA 1. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: V tukajšnjem kupčijem delu mesta so večeraj zaprli nekega Sveda imenom Vilhelm Müller. Isti se je baje izrazil, da se mora Rossevelta istotako ustreliti, kakor Mae Kinleya.

Cesarska rodbina kitajska se ne povrne še v Peking.

PEKING 1. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Princ Čing je obvestil poslanike, da je dvor vsled utrujenja cesarice-udove od-

ložil svoje potovanje v Peking. Priprave za vsprejem se v Pekingu nadaljujejo v veliki meri.

Kuga.

PETROGRAD 1. (B.) Komisija za odvratanje in pobijanje epidemije kuge je mesto Carigrasko proglasila okuženim.

II. izkaz

darovaleev podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za l. 1900/1901.

(Zvršetek.)

Po 4 K: gg. dr. Tomineš Jos. e. kr. gimn. prof. Kranj, dr. Kogoj Franč. okrajni zdr. Kranjskagora, dr. Vojska And. e. kr. viš. sod. svet. Rudolfovo, Roš Ferdo župan Hrastnik, dr. Hrašovec Juro odv. Celje, Konšek Fr. e. k. poštar Trojana, gospica Wessner Marija učiteljica Ljubljana, Tollazzi Tomo trg. Dol. Logatec, Šantel Ant. e. kr. prof. Gorica, vč. g. Kristofč Lovro župnik Koverje pri Tržiču, Žagar Franč. Markovec št. 3, Benčina Ivan Stari trg pri Ložu, Kōnig W. lekarn. Maribor, dr. Kulterer Jurij odv. Velikovec, vč. g. Erzar Mat. dekan Semič, Boncelj Jos. Železniki, Traven Jurij Obirske pri Žel. Kaplji, vč. g. Krušič Jak. župnik sv. Andraž, vč. g. Murovec Iv. dek. Cirkno, Klun Sef. gostil. Ljubljana, dr. Vrečko Iv. odv. Celje.

Po 3 K: gg. Rakovec Alojz viš. žel. ofc. Maribor, vč. g. Boncelj Franč. župnik Drazgoše.

Po 2 K: gg. Kočever Franč. vinotržec Maribor, Peterlin Fran. e. k. sodni pristav Kranj, Milka in Vera Kolšek v Šoštanju, Fürsager L. v Radovljici, vč. g. Stoinig Jos. Zilje, vč. g. Kolnar A. tkapl. Novacerke, dr. Radej Fran. e. k. notar Maribor, Omerša Fran Kranj, dr. Kotzmuth Jul. zdrk. Postojna, dr. Kraut Alojzij odv. Celovec, vč. g. Bratina Ant. vikar Doberdob, Bratkovič Kaz. e. k. notar Gor. grad, Kreuzberger A. trg. Kranj, vč. g. Kraut Valent. župnik v Bongi, Majdič Ivan Kranj.

Za toliko blagih daril bodi najiskrenejša zahvala plemenitim rodoljubom in rodoljubkinjam.

Dalje darove hvaležno sprejema društveni blagajnik, gosp. dr. Klem. Ssekun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Singerstrasse 7.

Za odbor

podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju:

Dr. Fr. Stegū.

tajnik.

Jak. Pukl,

predsednik.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE** v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.) Moje pohištvo donesrečo. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI z omejenim jamstvom naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela **prvo slov. zalogo pohištva** iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici **Antona Černigoj-a** katera se nahaja v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (na desni strani cerkve sv. Petra). Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst. **T R S T** **TOVARNA:** Via Tesa, vogal Via Limitanea **ZALOGA:** Piazza Rosario št. 2 (Solsko poslopje) in Via Riborgo št. 21 Velik izbor tapecarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. **Cene brez konkurence.** ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglaš za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Napoleoni št. 1
Priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo in „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sta shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro štev. 12
Priporoča svojo dobro preaktrijeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalni in za loga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 vadej c. kr. deželne sodnije.)

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe karna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovoljeje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljah, finih biskvitov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navađen kruh se razpolaga po pogodbi in naročilo franko na dom in trgovcu v razprodajo. Domači malinovci po nizki ceni.

Stroji in tehnični predmeti

vsake vrste iz najboljših tovarn se vdobivajo po to varniški ceni v zalogi tvrdke Schivitz & Comp., inžee nija Živica v Trstu ulica Ghiga 10 nasproti kavarni Fabris.

Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Slavnemu občinstvu se uaznanja, da se od danes naprej točijo sledeča vina: refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28 novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa po 28 novč. Za obilne obiske se priporoča ter že v naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih vdobi ponarejenat vdobi 100 gl. nagrade.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijali, navađenega in najfinejšega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsa itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo in dodelo in drobno. Ceniki franko.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schromeck & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčice. Sprejema v pecivo bodisi testo za navađen kruh ali sladčice. Zaloge moke iz prvih ogerskih mlinov.

Operatèr kurjih očes,

(Kalistv diplomovan specializist Giordani, ima svoj ambulatorij Via Stadion 3. I. ki je odprt od s predp. do 6. pop. ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Skladišče vina

ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jurca

TRST. — Molin a vento št. 1

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Jaz fina Csillag

Gospa Ana Csillag!

Prosim, da takoj pošljete šest lončkov Vašega preskušenega mazila za lasišo las na naslov:
Gospa grofica Cavriani-Auersperg
Grad Gleichenberg pri Gradcu.

Blag. gospa Ana Csillag!

Izvolite mi kretom pošte poslati s povzetjem zopet 2 lončka Vašega izvrstnega mazila za lasišo las. Spoštovanjem
Emilija pl. Baumgarten,
Steier.

Gospa Ana Csillag!

P Prosim Vas, da mi kretom pošte pošljete 2 lonček Vaše izvrstne pomade.

Ludv. vit. pl. Ljebig,
Liberec.

Blag. gospa Ana Csillag!

Vaše znamenite pomade prosim še en lonček.
Crof Srečko Conrey,
Dunaj.

Blag. Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi kretom pošte pošljete Vaše izvrstne lasne pomade dva lončka.
L. Schweng pl. Reindorf,
c. kr. stotnika soproga v Pragi.

Gospa Ana Csillag!

Dunaj.
Od Vas poslana mi Csillagova pomada je izvrstno delovala, in me veseli Vas obvestiti o tem, da siravno sem jo malo časa rabila. Radi izvrstnega delovanja jo bom toplo priporočala vsem prijateljem in znancem.
Adela Sandrock,
gledališka igralka.

Vaše blagorodje!

Uljudno prosim, da bi mi s poštnim povzetjem doposlala en lonček lasnega mazila.
Gvido grof Starhemberg,
Kupšod.

Blag. gospa Ana Csillag!

Blagovolite mi Vašega preskušenega mazila poslati še 1 lonček.
Jaka Girardi pl. Ebenstein,
Trient.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj.
Na ukaz Njene ekselence gospe pl. Szögyeni-Marić prosim, da mi pošljete en lonček Vašega izvrstnega mazila za 3 gl.
Sprejmite ob jednem zahvalo. Gospa grofinja se je o vspehu mazila izrazila jako pohvalno. Z odličnim spoštovanjem
Frida Giesa,
komorna gospa Njene ekselence.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi pošljete en lonček Vaše izvrstne pomade za lasi.

Grofica Vilma Metternich,
Grad Rubein p. Merano, Tirolsko.

Blag. gospa Ana Csillag!

Pošljite mi po povzetju 1 lonček Csillagovega mazila za raščo las kojega sem že imela. Spoštovanjem
Kneg. Hohenlohe voj. kneg. Solm.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vam, da mi Vaše slavno znane lasne pomade pošljete še en lonček.

Mejnigrof A. Pallavicini,
Abunj Szemere.

Gospa Ana Csillag!

Za še enkratno pošiljatev enega lončka Vašega izvrstnega mazila za lasi prosim
Knežinja Karlotha Cöthen
(Anhalt).

Vaš. Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim Vas, da mi po poštnem povzetju pošljete še en lonček mazila za lasi.

Spoštovanjem
Baronica Baselli, Enns,
Westbahn.

Blag. gospa Csillag!

Slišal sem že mnogo dobrega o Vašem čudodelnem mazilu, vsled česar Vas uljudno, da mi kretom pošte pošljete dva lončka. Vas lepo pozdravlja
Antonijsa Welonter,
Gorica.

Bekony-Sz. László.

Gospa Ana Csillag!

Pošljite mi po poštnem povzetju dva lončka Vašega preskušenega mazila za lasi.

Grof Em. Esterhazy star.

Vaše Blagorodje!

Pošljite mi po poštnem povzetju en lonček Vašega preskušenega mazila za lasi.
Grofica pl. Wurmbrandt,
Birkfeld.

Blagorodna gospa Ana Csillag!

Dunaj.
Prosim, da na spodnji naslov blagovolite poslati za ekselence gospe grofice Kiehlmannsegg, namestnico na Dunaju, Gosp. ulice 6, 3 lončke pomade po 2 gl. za ohranjenje lasij, katera je izkazala dobre vspele. Spoštovanjem
Irma Pletzl,
komorna gospa Njen. ekselence.

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svoje samoiznajdene pomade. To so najslavitejši avtoritete pri znane za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povpešuje rast istih, pozivlja lasnik povpešuje pri gospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kak r tudi brkam naraven lesk ter popolnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gold. 2 gl., 3 gl., 5 gl.
Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa s poštnim povzetjem povsem svetu in tovarne, kamor naj se pošilja vsa naročila.

Ana Csillag
DUNAJ I.,
Seilergasse 5.

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Prvo primorsko podjetje za ŠTEFAN CRUCIATTI

razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si bodi.

Remeljni v velikem izboru, bukove debila orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za stopnjice.

Cene zmerne.

Viktor Miklavez

v Trstu Via Fonderia št. 10.

Novo tržasko pogrebno podjetje

Piazza della Legna 4.

vsakovrstne pogrebe po najzmernejših cenah

Podjetje ima v zalogi bogat izbor vencev in drugih mrtvaških predmetov.

Opozarja se slavno občinstvo, da ne zmenja našega naslova (Piazza della Legna št. 4) z namišljenimi agenti za pogrebe, ki so bili že davno odpušeni od našega podjetja.

Pozor!

na Miklavžev semenj dne 6. decembra v Gabrovici občina Dolina.

Poleg drugega blaga, bodo na prodaj tudi prašiči in druga živina.

Županstvo v Dolini

30. novembra 1901.

KARLO PERTOT

kamnosek

nasproti pokopališču pri Sv. Ani.

Izdeluje iz istrskega in kraškega kamnja vsakovrstne najnavadnejše do najfinejše izdelke.

Priporoča se slavn. občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.

Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela. Vsaka naročba se izvrši točno in o ugodnih cenah.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijali, vsakovrstnega olja, navađenega in najfinejšega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsa, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zbohe.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih zalogi, analizirana in stavljenja pod stalno kontrolo zaveda za kemično analiziranje, ovlaštenega od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode in buteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministerstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kedro si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nege, da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dejati bolnikom in kervalescentom, ker analizacija zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34 "
Fino vino iz Visa	34 "
Vino Opollo	38 "
Belo vino iz Visa	40 "

Zabavajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorščak)

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede dekllice se priporoča

Ravasinijev

železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvina kinina.

Steklenice po kron 1.20, 2.— in 3.60.

Vdoba se samo v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

Postne pošiljave s povzetjem.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molen in ognju.